

Cenovna gibanja

Ekonomsko ogledalo

UMAR

številka 1/2004

str. 5

Indeksi cen	2002		2003		
	XII 2002/ XII 2001	Φ (I–XII 02)/ Φ (I–XII 01)	XII 2003/ XI 2003	XII 2003/ XII 2002	Φ (I 03–XII 03)/ Φ (I 02–XII 02)
Cene življenjskih potrebščin (CPI)	107.2	107.5	100.1	104.6	105.6
Blago	106.4	106.3	99.8	103.9	105.0
Goriva in energija	106.4	104.2	100.3	103.6	103.5
Drugo	106.4	106.8	99.7	104.0	105.3
Storitve	109.4	110.7	100.8	106.5	106.9
Regulirane cene¹	109.5	110.7	100.2	104.0	104.4
Energija	106.2	106.1	100.5	103.5	103.6
Drugo	116.0	118.5	99.8	104.8	106.1
Osnovna inflacija					
Odrezano povprečje	106.9	106.6	100.0	104.2	105.9
Brez hrane in energije	106.0	106.1	100.2	103.7	104.9
Cene industrijskih proizvodov (IPI)	103.7	105.1	100.5	102.1	102.5
Vmesna poraba	102.0	103.7	100.8	102.5	102.0
Investicije	103.5	102.7	100.1	98.9	99.6
Siroka poraba	105.9	107.5	100.3	102.4	104.1
Cene v EU (12)					
Cene življenjskih potrebščin (MUICP)	102.3	102.2	100.3	102.0	102.1
Brez hrane, energije, tobaka in alkohola	102.2	102.4	100.5	101.6	101.8
Cene industrijskih proizvodov (IPI)	101.5	99.9	100.1 ²	101.2 ²	101.6 ²

Vir podatkov: CPI, IPI: SURS, nadzorovane cene, osnovna inflacija: ocena UMAR, MUICP, IPI v EU: Eurostat (začasni podatki) in preračun UMAR. Opombe: številke se zaradi zaokroževanja ne seštevajo vedno, zaradi sprememb indeksa reguliranih cen v letu 2003 podatki med posameznimi leti niso neposredno primerljivi, ²podatek za predhodni mesec.

Cene življenjskih potrebščin so se **decembra povišale za 0.1%, skupaj v letu 2003 pa za 4.6%**. V primerjavi z letom 2002 se je lani znižala tudi povprečna inflacija, ki je znašala 5.6% in bila za 1.9 odstotne točke nižja kot decembra 2002. K počasnejši rasti cen kot v predhodnih mesecih so največ, 0.2 odstotne točke, prispevale nižje cene obleke in obutve, najbolj pa so se povišale cene v skupinah prevoz ter rekreacija in kultura, ki so k inflaciji prispevale 0.3 odstotne točke.

V letu 2003 se je glede na leto 2002 upočasnila rast cen v vseh skupinah indeksa cen življenjskih potrebščin. Skupno znižanje medletne inflacije za 2.6 odstotne točke je bilo posledica **restriktivnejših makroekonomskih politik**, ki so jih spremljale relativno **ugodne razmere v mednarodnem okolju**. Že v prvem četrtletju leta se je upočasnila rast cen **pod različnimi oblikami regulacije**, ki se je do konca leta znižala na 4.0% (v letu 2002 je znašala 9.5%), več kot prepolovil pa se je tudi njihov prispevek k inflaciji, ki je znašal 0.6 odstotne točke. Med posameznimi skupinami reguliranih cen so tudi lani najhitreje rasle cene komunalnih storitev (5.8%), najpočasneje pa cene tekočih goriv za prevoz in ogrevanje (3.5%). Relativno nizko povišanje njihovih cen je bilo posledica nižjih cen tekočih goriv pred obdavčitvijo, njihovo še manjše povišanje pa so preprečile višje trošarine ob koncu lanskega leta. Te so k inflaciji prispevale 0.2 odstotne točke, hkrati pa je njihovo aciklično prilagajanje, predvsem v prvem četrtletju leta, prispevalo k umirjanju inflacijskih pričakovanj. Poleg **višjih trošarin** na tekoča goriva se je v letu 2003 nadaljevala harmonizacija trošarin na tobak in tobakne izdelke z davčnim sistemom držav Evropske unije, kar je k inflaciji prispevalo 0.4 odstotne točke, 0.1 odstotne točke pa je prispeval prehod na splošno stopnjo DDV pri vinu. Skupni prispevek davčnih sprememb k inflaciji je lani znašal 0.7 odstotne točke, kar je 1.0 odstotne točke manj kot v predhodnem letu.

Poleg omenjenih ukrepov so k nižji inflaciji prispevale tudi spremembe denarne politike. Medletna rast tečaja evra se je v letu 2003 znižala za 1.2 odstotne točke, na 2.8% ob koncu decembra. **Upočasnjevanje medletnih stopenj rasti tečaja evra** v primerjavi z istimi meseci leta 2002, ki je v začetku 2003 znašalo 0.8 odstotne točke, se je proti koncu leta povečevalo na 1.2 odstotne točke. Ob upoštevanju visokega prenosa rasti tečaja evra na rast cen življenjskih potrebščin s 6- do 9-mesečnim odlogom se je prispevek rasti tečaja evra k inflaciji v letu 2003 po naši oceni zmanjšal za približno 0.8 odstotne točke, kljub temu pa je rast tečaja še vedno prispevala več kot polovico skupne rasti cen.

Graf: Primerjava rasti cen v EU z izbranimi kandidatki za članstvo v EU

